

Foto: Orjan Eggesvik

Månedene går fort.

Siste HØRSELSKONTAKTEN fikk dere

til jul, og nå står sommerferien for døra.

*Men nå kommer sommernummeret med smått
og stort fra de siste månedene.*

*Vi på Hørselssentralen ønsker alle
samarbeidspartnere en god sommer!*

Voksfilter

HØRSELSKONTAKTEN har fått oppfordring om å lage en oversikt over hvilke alt-i-øret høreapparater som bruker hvilke voksfilter.

Problemet med voksfilter er at selv om de enkelte høreapparatprodusentene har sine filterløsninger - og hvert firma har gjerne flere typer, så har leverandørene åpnet opp for å bruke hverandres filtre. Audiografen står derfor relativt fritt til å bestille ønsket filter. Valg av filter er derfor bestemt av høreapparatmerke, av størrelsen på øregangen til pasienten, av valg den enkelte tilpasser har gjort (basert på erfaringer), osv. Høreapparatene har en levetid på i alle fall seks år. Så selv om en hørselssentral standardiserer filtervalget, og bare bruker et eller noen få, vil det alltid være mange ulike filtertyper i bruk.

Dere som driver høreapparatsservice må derfor fortsette å spørre høreapparatbrukerne om hva slags filter de bruker - evt. spørre hørselssentral/audiograf.

jei-05 ❖

Endring i høreapparatforskriften

Av høreapparatforskriftens § 8 framgår det at til barn under 18 år ytes stønad til full dekning av nødvendige utgifter til hensiktsmessig analogt eller digitalt høreapparat uten hensyn til prisgrensene. Rikstrykdeverket har derfor kommet til at det er rimelig å anse fjernkontroll som en nødvendig utgift for barn under 18 år i de tilfeller hvor audiografen anbefaler det. Det er derfor ikke lenger nødvendig å søke Rikstrykdeverket om dispensasjon for å gi stønad til fjernkontroll til barn. Endringen gjelder fra 26. januar 2005.

jei-05 ❖

Påminnelse

Høreapparater som sendes til reparasjon bør sendes som postpakke (gjernede verdipost) eller som rekommandert sending. Da har postverket muligheter til å spore forsendelsen hvis denne kommer bort i posten. Vær oppmerksom på at dersom apparatet ødelegges eller blir borte under forsendelsen, erstattes rekommanderte sendinger nå bare med kr. 1000,-. Portoutgifter over kr. 50,- får brukeren tilbake fra trykdekontoret.

akb-05 ❖

Audiografutdannelsen

Audiografene utgjør både den tallmessig største og viktigste yrkesgruppen ved hørselssentralene. Samtidig er yrket lite kjent. Nedenfor har vi derfor sakset informasjon om audiografutdannelsen fra kurskatalogen på www.hist.no for å gjøre dere bedre kjent med audiografyrket.

Lengden på utdannelsen

3 år fulltid (180 studiepoeng) – Bachelor i audiologi.
Tidligere har studietiden vært på 2 år.

Opptakskrav

Generell studiekompetanse.

Utdannelsessted

Høgskolen i Sør-Trøndelag HiST.

Audiografen skal øke hørselshemmedes forutsetninger for livsutfoldelse og deltakelse i sosialt liv. Arbeidsområder er hørselsutredning, rehabilitering og planmessige tiltak for å bedre brukerens kommunikasjon, samt informasjon og veiledning til brukere, pårørende og helsepersonell.

Spesielt for studiet

Audiologstudiet ved HiST, som er det eneste i landet, består av følgende emner:

- Medisinske og naturvitenskaplige emner, 33 studiepoeng.
- Samfunnsvitenskaplige og humanistiske emner, 43 studiepoeng.
- Audiologi - fundament og utvikling, 18 studiepoeng.
- Audiologi - yrkesutøvelse, 66 studiepoeng.
- Fordypningsdel, 20 studiepoeng.

Praktisk læring og kontakt med arbeidslivet

Opptrening i praktisk kliniske ferdigheter står sentralt i studiet, gjennom bl.a. ferdighetstrening i laboratorium. Studiet inneholder 18 uker ekstern praksis, vanligvis ved hørsentraler over hele landet.

Jobbmuligheter

En autorisert audiograf blir kvalifisert til å jobbe ved hørselssentraler, hos privatpraktiserende øre-nese-hals-spesialister og hos forhandlere og importører av høreapparater. Audiografen jobber i team med andre spesialister med brukeren i sentrum.

Videreutdanning

Fra høsten 2004 vil det bli gjennomført kompetansehevende videreutdanning i audiologiske emner på 30 studiepoeng for audiografer med 2-årig utdanning. Dette gjennomføres som et heltidsstudium over 1 semester og deltidstudium over 2 semestre. Temaet dette året er pediatrik audiologi, men det er fra utdanningens side et ønske om at det hvert år framover skal bli tilbud om nye aktuelle temaer.

jei-05 ❖

Kroppsbåret høreapparat fra 1950.
Vesken inneholder de to batteriene.

Behandlingstilbudet for personer med tinnitus

Helsedepartementet har bedt Sosial- og helsedirektoratet om å vurdere behandlingstilbudet for personer med tinnitus. Opprinnelig var mandatet å kartlegge hvilken kompetanse primærleger har når det gjelder tinnitus, og utarbeide planer for hvordan slik kompetanse kan videreutvikles, og hvordan behandling/videreformidling av pasienter bør skje (se Statsbudsjettet for 2005).

Det ble nedsatt en arbeidsgruppe som skulle gjøre dette arbeidet. Underveis ble mandatet for arbeidsgruppe endret til å gjelde en mer generell vurdering av behandlingstilbudet for pasienter med tinnitus for at direktoratet skulle kunne gi de best kvalifiserte råd til departementet om behandlingstilbud for tinnitusrammede. Arbeidsgruppens arbeid er derfor en del i direktoratets saksbehandling.

Arbeidsgruppens rapport er nå ferdig og ble overlevert avdelingsdirektør Hans Petter Aarseth 9. juni. Direktoratet vil så ha et internt arbeid hvor en vil vurdere arbeidsgruppens forslag, før det oversendes den departementet med direktoratets tilrådninger.

Arbeidsgruppens mandat har vært:

- Kartlegge hvilken kompetanse som finnes blant primærleger om tinnitus.
- Komme med planer for hvordan slik kompetanse kan utvikles/formidles.
- Foreslå hvordan pasienter kan undersøkes/behandles og finne metoder for å finne ut hvilke som skal/kan viderebehandles.
- Komme med forslag om hvordan det kan utvikles et likeverdig tilbud i alle helseregioner.
- Kartlegge om de polikliniske takstene for tinnituspasienter er hensiktsmessige.
- Vurdere logopeders og audiopedagogers rolle og plass i tinnitusbehandlingen.
- Beregne de økonomiske og administrative kostnader av arbeidsgruppens forslag.

Med andre ord et ganske omfattende arbeid.

jei-05 ❖

Modellforsøk med helhetlig rehabilitering

I fjor startet arbeidet med et modellforsøk med helhetlig rehabilitering av hørselshemmede på Helgeland. Overlege Einar Einarsen ved Helgelandssykehuset HF, Lærings- og mestringssenteret i Sømna, og leder Harry Nøstvik i Brønnøy Hørselslag har tatt initiativet til prosjektet. Målgruppen er nye høreapparatbrukere. Rehab-Nor er engasjert som prosjektledelse. Som ledd i forberedelsene gjennomførte Nøstvik og Rehab-Nor i oktober 2003 møter med kommunene Vefsn, Brønnøysund og Sandnessjøen for å legge fram tanker og drøfte disse. I alle tre kommunene ble det gitt klart uttrykk for interesse for å delta i et samarbeid som skissert.

Prosjektet har følgende mål:

- Utvikle og prøve ut et helhetlig og samordnet rehabiliteringstilbud for tunghørte ut fra individuelle behov. Dokumentere løsninger og erfaringer, og gjøre disse tilgjengelige for øvrige kommuner, fagmiljø og myndigheter.
- Rehabiliteringstilbudet skal fungere i forhold til brukers liv og hverdag, og skal derfor forankres i kommunene. Det skal imidlertid fungere i samspill også med spesialisthelsetjenesten, aetat, trygdeetat og andre parter som naturlig inngår i et helhetlig re-/habiliteringstilbud.

Prosjektets mål er å fremskaffe kunnskap om hva målrettet arbeid med helhetlig rehabilitering av den enkelte tunghørte utløser av behov for faglig bistand, opplæring og andre tilbud, og hvordan arbeidet bør organiseres. Utprøvingen skal gjøres i samarbeid med spesialisthelsetjenesten og HLF, og skal. Det er etablert støttegruppe og referansegruppe, hvor bl.a. Hørselssentralen er representert, og det er gjennomført flere møter for å etablere en felles plattform for arbeidet. Pasientene tenkes tilmeldt gjennom bruk av individuell startplan.

I modellen ligger både pasientopplæring, opplæring av kommunalt ansatte og individuell oppfølging av pasienter. Prosjektets første pasientrettede tiltak har vært et 10 timers kurs for nye høreapparatbrukere, arrangert ved Lærings- og mestringssenteret i Sømna rett etter påske i år. Det var til sammen 35 deltagere, og av disse var det 5 pårørende. Forelesere kom bl.a. fra HLF, Spesialpedagogisk senter og Hjelpemiddelsentralen i Nordland.

jei-05 ❖

Adressat:

Reduserte egenandeler

Dette begynner å bli gammelt nytt nå, men for ordens skyld tar vi det med her. Stønadsbeløpene (prisgrensene) på høreapparatområdet er økt til følgende:

Analoge høreapparater (ørehengere)	: kr. 3475,-
Analoge høreapparater (alt-i-øret)	: kr. 3780,-
Digitale høreapparater (alle modeller)	: kr. 5520,-
Tinnitusmaskerere	: kr. 3170,-

Disse stønadsbeløpene er inklusive ny moms-sats på 25%.

Konsekvenser for priser og brukere: I henhold til kontrakter med høreapparatleverandørene er prisene faste i kontraktperioden, dvs. til 30.06.05. Men det tillates at de justeres i forhold til momsøkningen. Apparatene har altså blitt litt dyrere, samtidig som prisgrensene er økt. Alt dette fører til at egenandelene på høreapparater er redusert noe i de tilfeller hvor prisen overstiger prisgrensene.

Det finnes et stort utvalg gode høreapparater under prisgrensen – og som dermed er gratis for den hørselshemmede.

jei-05 ❖

Hvor lenge er man barn?

Rikstrygdeverket har endret grensen for hvor lenge man i forhold til Lov om folketrygd betraktes som barn fra 18 til 26 år. Hørselssentralen har blitt spurt om dette også gjelder i forhold til høreapparater. Rikstrygdeverket melder at utvidelsen av barnebegrepet ikke har innvirkning på forskriften om stønad til høreapparater. Bruker en høreapparat, er en voksen når en er 18 år (jfr. notis på første side).

jei-05 ❖

Kurs og pasientopplæring

16. – 17. mars arrangerte HLF oppfølgingskurs for hørselshjelperne i Nordland. Randi Åsheim fra Hjelpemiddelsentralen snakket om hørselstekniske hjelpemidler, psykososiale forhold, høretaktikk og kommunikasjon, og Jan Erik Israelsen fra Hørselssentralen presenterte Hørselssentralen, nytt og gammelt omkring høreapparater, og endringer i høreapparatforskriften.

I periodene 4. – 15. april og 31. mai – 10. juni har det vært arrangert to nye opptreningsopphold for pasienter med tinnitus ved Nordtun HelseRehab i Meløy. Gruppene var begge gangene på 7 pasienter.

Hørselssentralen holdt i samarbeid med Lærings- og mestringssenteret i april-mai mestringkurs for høreapparatbrukere som er yrkesaktive. Kurset gikk over tre dager, fordelt på en samling over to dager og en over en dag. I tillegg til sykehusets egne ansatte deltok audiopedagog Reidun Bastholm fra Spesialpedagogisk senter i Nordland og audiopedagog Randi Åsheim fra Hjelpemiddelsentralen som forelesere. Kurset ble skrevetolket.

7. juni arrangerte Hørselssentralen, igjen i samarbeid med Lærings- og mestringssenteret og Nordland Fylkeslag av HLF, nytt mestringkurs for pasienter med tinnitus. Kurset gikk over en dag.

jei-05 ❖

Ventelisten

Av ulike årsaker har Nordlandssykehuset fått en stor økning i tilmeldingen av pasienter for høreapparat-tilpasning, samtidig som sykdom, kurs og studentveiledning har redusert kapasiteten noe. Dette har ført til økning i ventelisten, og ventetiden har økt fra maksimalt en måned til den nå ligger omkring tre måneder.

jei-05 ❖

